

Stanowisko Zarządu Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski

Z dnia 8 lipca 2021 roku

w sprawie potrzeby przyjęcia rozwiązań zmniejszających koszty gospodarowania odpadami.


Biorąc pod uwagę przyjęty 15 czerwca 2021 roku przez Radę Ministrów projekt nowelizacji ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w imieniu wielkopolskich samorządów chcemy wyrazić swój niepokój, ponieważ ww. dokument nie zawiera w naszej ocenie rozwiązań, które wpłynęłyby znacząco na ograniczenie wzrostu opłat za zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Mniej więcej dekadę temu w Polsce zmieniło się podejście do zasad gospodarowania odpadami komunalnymi. Wprowadzony system miał za zadanie przede wszystkim odzyskiwanie części surowców do ponownego wykorzystania, przewartościowując nasze codzienne myślenie o odpadach. Na gminy scedowana została duża odpowiedzialność za odbiór i zagospodarowywanie odebranych odpadów, czyniąc z JST właścicielem nieczystości. Od początku „rewolucji śmieciowej” system wymagał licznych nowelizacji i usprawnień i pomimo implementacji takowych, nie rozwiązał podstawowych problemów.

Z punktu widzenia gmin i mieszkańców, bardzo istotnym elementem funkcjonowania systemu, są koszty realizacji zadania. Niestety zaproponowane przez Radę Ministrów rozwiązania naszym zdaniem nie wpłyną korzystnie na zmniejszenie obciążeń finansowych, którymi obarczeni są jak dotąd jedynie budżety gminne oraz mieszkańców. Możliwość „dopłacania” z budżetu JST do realnych kosztów obsługi odbioru i zagospodarowywania, które wykraczałyby poza ustalone stawki płacone przez mieszkańców, jest tylko i wyłącznie przesuwaniem środka ciężkości odpowiedzialności finansowej.

Biorąc pod uwagę ów fakt, uważamy za słuszne i niezbędne realne obciążenie odpowiedzialnością za wyprodukowane przez siebie opakowania, które po zużyciu staną się odpadami. Obowiązek wprowadzenia rozszerzonej odpowiedzialności producentów (ROP) wynika z dyrektywy Unii Europejskiej UE2018/851 z 30 maja 2018 roku. Potrzeba implementacji tego rozwiązania wynika zatem nie tylko z potrzeby logiki ekonomicznej, ale także zobowiązań unijnych.

Aby uchronić budżety JST oraz budżety domowe naszych mieszkańców od ciągłej erozji wywołanej przez nieefektywny system, domagamy się jak najszybszego wprowadzenia rozszerzonej odpowiedzialności producentów (ROP) w formie nowelizacji ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi w z ścisłym powiązaniu z zapisami w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W wypadku ustanowienia opłaty ROP na efektywnym poziomie pokrycia kosztów utrzymania systemu, przy założeniu elastyczności zmian opłaty w wypadku wzrostu kosztów bieżących, pojawi się szansa na znaczne obniżenie kosztów realizacji rozwiązań systemowych, przy jednoczesnym sprawiedliwym obciążeniu kosztami wytwórców odpadów.

Jacek Gursz

Przewodniczący SGiPW